

LITIJSKI predilec

GLASILO PREDILNICE LITJA

Leto XIII.

Litija, junij 1972

Številka 6

Kolektiv se prizadeva za stabilizacijo gospodarstva

V želji, da bi jugoslovansko gospodarstvo, ki je v zadnjem obdobju dobivalo značaj nestabilnosti, tako na domačem trgu, kot tudi v svetovni menjavi delovne sile, končno utrdili in stabilizirali, je bilo nujno, da so vse — tako politične organizacije (Zveza komunistov, sindikati, Socialistična zveza), oblastni organi (skupščine, izvršni sveti, gospodarske zbornice, znanstvene institucije itd.) pristopili k izvajanju stabilizacijskega programa v gospodarstvu.

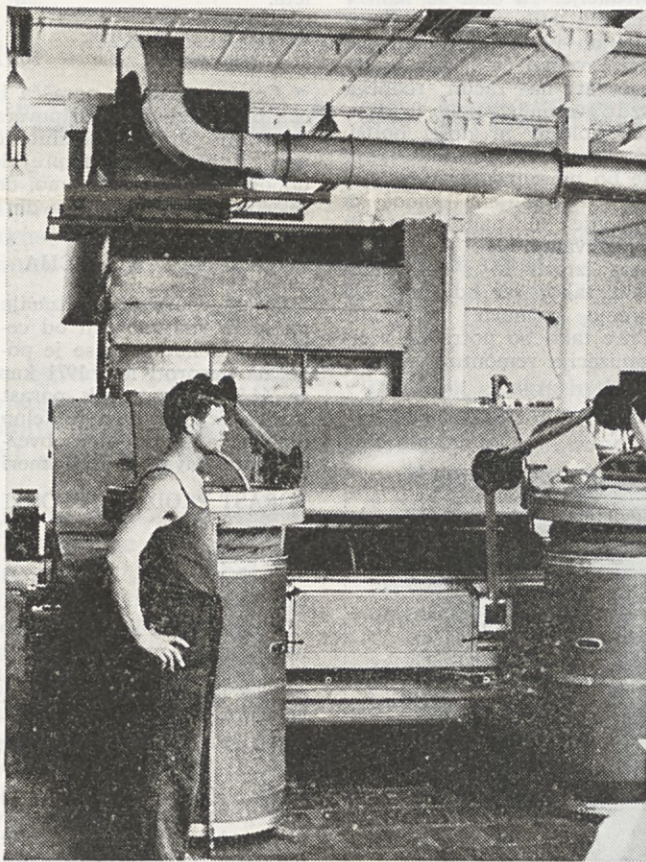
Glavne slabosti ekonomskega stanja Jugoslavije, posameznih republik in tudi posameznih občin in delovnih organizacij, so se odražale predvsem v naslednjem:

1. Nizka družbena produktivnost na zaposlenega
2. Primanjkljaji v zunanje-trgovinski menjavi so se iz leta v leto povečevali
3. Stalen pojav inflacijskih gibanj — nestabilnost in večkratna devalvacija dinarja
4. Sorazmerno velik procent gospodarstva je delal v izgubo in je neakumulativen.
5. Izvajanje investicij, ki niso imele kritja in tudi prevelik vpliv federacije na investicijah. Dalje veliki mednarodni krediti, ki jih je bilo treba vrniti itd.
6. Nestabilnost trga in cen. Ta pojav v gospodarstvu ogroža predvsem socialno šibke strukture proizvajalcev.
7. Nelikvidnost celotnega gospodarstva — prelivanje denarnih in blagovnih fondov, kar je imelo v preteklosti za posledico emisijo denarja, s čimer pa je dobival dinar tudi manjšo vrednost.
8. Potrošnja je rastla hitreje kot družbeni proizvod. Čim večji je razkorak med potrošnjo in proizvodnjo, tem večja je nestabilnost in s tem tudi ogrožena nacionalna ekonomija.
9. Pretirana zaščita nekaterih panog industrije s carinami in izvoznimi premijami itd.
10. Preveč administrativnega odločanja federacije, ki je dostikrat ukrepala bolj subjektivno kot objektivno, največkrat pa tudi zelo počasi.
11. Prepočasno izvajanje ustavnih amandmajev, tako tistih, ki urejajo odnose in naloge v federaciji in republikah in onih, ki urejajo odnose v delovnih organizacijah s samoupravnimi principi neposrednih proizvajalcev.

Tak sklop problemov na ekonomskem področju je terjal hitro in pametno ukrepanje na vseh področjih, sicer

bi zabredli še v veliko večje težave in to ne le ekonomske, temveč tudi politične in nacionalne.

izvodov vpliva ne le jugoslovansko tržišče, temveč tudi svetovni trg, na katerega je Jugoslavija ekonomsko veza-

Odprava vseh omenjenih ekonomskih nesorazmerij in težav seveda ni enostavna in je prvo bila potrebna celovita politična podpora vseh republik in celotnega političnega vodstva in vseh delovnih ljudi.

Izvajanje stabilizacijskih ukrepov, ki jih je predlagal Zvezni izvršni svet, se je našlo predvsem na:

1. Zamrzitev cen, oz. da se cene lahko povečajo v letu 1972 samo za 5 % v poprečju. Takšno administrativno odločanje pa ima težke ekonomske posledice. Na cene pro-

je bilo s tem ukrepom veliko industrije ogrožene zaradi nenormalne oskrbe proizvodnje in veliko podjetij je moralo zmanjšati, nekatera pa di na tem področju je bila celo ustaviti proizvodnjo. Turizadeta tekstilna industrija, saj večji del surovin uvažajo (bombaž, volno, juto in sintetiko)

3. Urejanje likvidnosti z medsebojno denarno poravnavo ali tako imenovano multilateralno kompenzacijo.

4. Zaostroitev dodeljevanja kreditov, tako kratkoročnih kot dolgoročnih in vrčilo istih.

5. Zaostreni pogoji pri investicijah — 100 % pokrivanje.

6. Samoupravni sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, vendar se ne izvajajo v vseh republikah. Želje so tudi, da se osebni dohodki zamrznejo, ker rastejo znatno hitreje kot produktivnost in družbeni proizvod in, če bodo rasti še naprej, bo nujno moralo priti do devalvacije dinarja, česar si pa gotovo ne želimo.

8. Ukrepi na področju zunanjetrgovinske menjave

9. Carine — določanje carinskih kontingentov, zaščitnih carin in podobno.

Vsi ti ukrepi in akcije pa ne bi smeli biti enkratni, pač pa naj bi postopoma normalizirali ekonomski položaj in zmanjševali velika nesorazmerja, ki so nastala v našem gospodarstvu.

Poleg zelo jasne usmeritve na ekonomskem sistemskem področju v smislu ustavnih sprememb, pa je nujno, da bi se delovne organizacije bolj usmerile na izboljšanje proizvodnih tehnoloških postopkov, modernizacije istih, na zmanjšanje stroškov v ce-

lotnem procesu poslovanja in tako zagotavljale večjo likvidnost, na povečanje produktivnosti, na prestrukturiranje proizvodnje iz manj akumulativne v tisto proizvodnjo, ki bo dajala večje finančne efekte.

Več bo potrebno tudi izvažati, skratka voditi tako poslovno politiko gospodarske organizacije, ki bo ne samo trenutno, temveč tudi v perspektivi zagotavljala stabilnost in gotovost v prodaji proizvodov in tudi po finančni plati, predvsem pa gre za stabilen in trajen in kreativen samoupravni položaj delovnega človeka v naši skupnosti.

Na koncu pa pogledimo, če je naš kolektiv v prizadevanju za večjo stabilizacijo dosegel zaželjene cilje v poslovanju prvih petih mesecev letos. Omeniti moram, da imamo zelo jasno začrtano poslovno politiko podjetja in to z vidika proizvodnega asortimenta s poudarkom na sintetični, česani preji in vseh drugih prejah z več vložene dela. Nadalje je naša proizvodnja vezana na potrebe trga in to na tisti del, ki je soliden in likviden. Jasna je orientacija nadaljnjega razvoja podjetja in investicij. Prizadevamo si, da pri sedanjih zmogljivostih dosežemo največjo proizvodnjo in produktivnost, da zmanjšujemo stroške, da delamo kvaliteto, da proizvodnjo dobro organiziramo, da najdemo takšne normative dela, ki bodo delavce vzpodbudili za še večje učinke in ne nazadnje velika skrb za družbeni standard zaposlenih. Ta prizadevanja dokazujejo naslednji podatki:

(Nadaljevanje na 2. strani)

Iz urednikove beležnice

Šest števk je letos že izšlo, redno vsak mesec po ena. Čudi pa nas podatek v rezultatih ankete, saj je kar 49 % anketiranih odgovorilo, da niso dovolj seznanjeni z dogajanjem v podjetju. Poleg časopisa redno dvakrat tedensko izhajajo tudi Informacije. Skrinjica za predloge in pripombe ostaja prazna. Resnično je težko ugotoviti, kakšne informacije želijo člani kolektiva še izvedeti. Torej na dan s predlogi — pričakujemo vaše sodelovanje!

Urednik

Poročilo sektorja vzdrževanja

Delavskemu svetu naj kratko predstavim naš sektor, ki je bil ustanovljen leta 1957 in ga sestavlja več oddelkov z naslednjo kadrovsko zasedbo:

Kotlarna zaposluje 4 ljudi, mehanična in mizarska delavnica 17, elektro delavnica 10, valjčkarna 7, remont mikalnice in čistilnice 7, remont predpredilnice in predilnice 21, čistilna kolona predilnice 29, remontna skupina sukalnice 4, remont in vzdrževanje klime 4, v vodstvu sektorja vzdrževanja pa delajo 3 ljudje. Skupno zaposluje sektor 108 delavcev.

Služba vzdrževanja je odgovorna in opravlja naslednje naloge:

— redno vzdržuje, čisti in maže stroje ter vzdržuje zgradbe

— vodi in sodeluje pri vseh montažah in premestitvah strojev

— vodi novogradnje, naroča in pripravlja zanje načrte

— odgovorni smo za ogrevanje tovarne in za oskrbo tovarne z električno energijo, vodo

— sodeluje pri stanovanjski izgradnji in vzdrževanju tovarniških stanovanj

— naroča vse rezervne dele iz uvoza

— vzdržuje in izvaja investicije v Počitniškem domu

— oddaja vsa dela v zvezi z vzdrževanjem in investicijami zunanjim sodelavcem.

Posamezni sektorji vzdrževanja so med letom poleg rednega vzdrževanja in tekočih del opravili še naslednja večja dela:

Mehanična delavnica: V delu ima 5 rahljačev za sintetično. Sami smo izdelali razne rezervne dele za čistilnico, mikalnico, predpredilnico, predilnico in sukalnico. Za valjčkarno smo naredili pripravo za obrezovanje gumijastih valjčkov, letve za transportne trakove in večje število lesenih čistilnih valjev. Za kemični laboratorij smo naredili mizo in napo za odvod plinov. Naredili smo razne cevovode za čistilnico sintetične, opravili zaščito strojev v novi čistilnici in razne predelave strojev v čistilnici.

Elektrodelavnica: Za novoletne in prvomajske praznike smo očistili in zamenjali olje v treh transformatorjih, predelali elektroinstalacije ob prestavitvi česalnice, prav tako v čistilnici ob prehodu na četrto linijo, v bivši bombažni čistilnici ob prehodu na predelavo sintetične na starih strojih. Izdelali smo elektroinstalacije za novo dvigalo v predilnici, priključili nov pralni stroj v Novigradu, uredili razsvetljavo gradbišča in kolesarnice, v sukalnici pa smo priključili nov sukalni stroj za efektne sukanice.

Remont čistilnice in mikalnice: Demontirali smo stari bater, kondenzorje, ventilatorje in rahljače. Prestavili in montirali smo tudi dve melnični mizi, demontirali in ponovno montirali stopničaste rahljalnice in pripadajoče cevovode, predelali cevovode v novi čistilnici za preklon na četrto linijo. Stare stroje iz čistilnice smo vskladili v baroko.

Remontna skupina predilnice in predpredilnice: Pregledali in generalno popravili stare Krušik prstančne stroje, zamenjali večje število igliča-

stih ležajev na novih Krušik strojih, prestavili smo česalne stroje in dve Ingolstadt raztezalki in sodelovali pri montaži novega Krušik flyerja.

Tuji obrtniki so sodelovali pri obnovi garderobe v predpredilnici, umivalnic v predilnici I in II, garderob v predilnici II za moške in pri popravilu strehe predilnice.

Vodstvo vzdrževanja: Poleg tekočih nalog smo sodelovali še pri izdelavi načrtov, lokacijske dokumentacije in pridobitvi gradbenega dovoljenja za novogradnjo. Zbirali smo ponudbe in se dogovarjali s proizvajalci klim za novo klima napravo. Naročili smo projekte za rekonstrukcijo kotlarne, zbirali ponudbe za nov kotel in kompletno pripadajočo instalacijo, v inozemstvu smo naročili večje število rezervnih delov pri raznih firmah (do konca maja 60 naročil). Vodili smo dela pri popravilu plaže, hišic in druge opreme v Počitniškem domu.

Redno vzdrževanje strojev: Delo opravljamo po časovnih planih, ki jih sestavljajo vodje remontov sporazumno s proizvodnim sektorjem.

Za preventivno vzdrževanje, generalna popravila in pregled strojev pa niso izdelani plani, ker teh remontov zaradi obilice drugega dela ne opravlja, kar pa v bodoče ne bomo smeli prakticirati.

Oskrba z rezervnimi deli, tudi iz uvoza, je dobra. Vodje posameznih skupin so zadovoljeni za pravočasno naročilo, ker je dobavni rok normalno tri do štiri mesece.

Strojna opremljenost oddelkov: Stroji v mehanični delavnici so dotrajani, sestavni delov ne moremo izdelati doma. Kupiti bomo morali veliko stružnico, šeping, pehalni stroj za stožčaste zobčnike, rezkalni stroj za polžasta kolesa, brusilni stroj za okroglo brušenje, manjšo hidravlično stiskalnico, torni vrtni stroj in visokotlačni ročni brusilni stroj. Ta oprema bo stala približno 70 milijonov starih dinarjev. Za valjčkarno je naročen univerzalni brusilni stroj za brušenje valjčkov z vso opremo za kontrolo valjčkov v vrednosti 18 milijonov starih dinarjev. Kupiti bomo morali še pnevmatski stroj za navlačenje gumi oblog, ki stane 12 milijonov starih dinarjev.

Spljošna in kadrovska problematika: Odkar deluje služba vzdrževanja kot samostojna enota, opravljamo poleg vzdrževalnih del še razne montaže, novogradnje, rekonstrukcije. Ta dela so nam v zadnjih letih ob velikih investicijah in modernizaciji pobrala veliko časa, kar je šlo večkrat na račun rednega vzdrževanja strojev. Tudi letos položaj ni dosti boljši. Vodstvo sektorja vzdrževanja se bo moralo kadrovske ojačati. Potrebujem pomoč za vodenje in nadzor rednih vzdrževalnih del. To zahteva sem izrazil že v preteklem letu takoj po odločitvi, da gremo v novo investicijo. Prav tako bo potrebna reorganizacija remontnih skupin.

Veliko se je že govorilo o topli malici. Se vedno nismo uredili dostavo malice v nekatere oddelke — košare so za mlada dekleta pretežke.

Vodja remonta predilnice in predpredilnice je preobremenjen in bo potrebno za te oddelke formirati dva remonta. Vodja remonta čistilnice in mikalnice odhaja v pokoj, zato bi potrebovali vsaj dva

strojna tehnika. Če bomo v prihodnosti kupili avtomatske previjalne stroje, bomo za njihovo vzdrževanje potrebovali elektrotehniko za šibki tok in finomehaniko.

Darko Primožič

Kolektiv se prizadeva . . .

Obdobje JANUAR—MAJ 1972

Dosežena proizvodnja od 1. 1. do 31. 5. 1972

	1971 (v kg)	1972 (v kg)	%
Bombažna kardirana preja	1,162.350	1,505.890	129
Česana preja	141.804	114.366	81
Sintetična	587.305	784.016	134
Stanična	141.917	145.443	103
Enojna skupaj	2,033.276	2,559.705	126
Sukana preja	883.975	953.419	108
Previta preja	715.086	858.952	120

Iz omenjenih podatkov se vidi, da smo proizvedli enojne preje za 26 % več kot leta 1971, dočim je porast sukanice in previte preje pa znatno manjši. Proizvodnja česane preje je manjša za 19 %, kar vsekakor ni v skladu z orientacijo v spremembi strukture proizvodnje v korist česane. Verjetno se bo ta izpad lahko nadomestil v II. polovici leta.

Porast proizvodnje je vsekakor zadovoljiv, vendar obstojajo še možnosti za povečanje, če odpravimo vsa ozka grla v proizvodnji in če bomo imeli dovolj delovne sile. Oskrba s surovinami je bila v tem obdobju kljub velikim težavam normalna. Tudi za vnaprej je surovina preskrbljena in se nam ni treba bati, da bi zaradi tega proizvodnja stala.

CELOTNI DOHODEK (5 mesecev)	1971 50.714.663 din	1972 75.106.342 din	% 148

Celotni dohodek narašča in to predvsem zaradi povišanja cen preji, delno zaradi povečanja prodaje, velik vpliv pa ima povečanje proizvodnje sintetične preje, ki ima višjo prodajno ceno. Kolikor bi še vnaprej dosegli tako velik trend celotnega dohodka, lahko računamo, da bomo do konca leta uresničili že skupno 20 milijard s. din celotnega dohodka.

VNOVCENA REALIZACIJA	1971 46.226.340 din	1972 75.605.407 din	% 164

Porast vnovčene realizacije pa je še znatno večji od celotnega dohodka in se je povečala nasproti letu 1971 kar za 64 %. Tako visok porast priliva denarja nam je delno omogočila medsebojna obvezna poravnava, v večji meri

pa izbor naših kupcev, ki so solidni plačniki in ne nazadnje naša intenzivna izterjava. S tem prilivom denarja smo postali popolnoma likvidni. Plačali smo lahko začeto investicijo za gradnjo hale, stroje in surovine.

PORAST PRODUKTIVNOSTI (Poraba ur za 100 kg preje)

	1971	1972	%
Enojna preja	17,92	15,29	86
Sukana preja	14,05	12,38	88
Previta preja	6,88	6,48	94

V letošnjem letu lahko opazimo znaten premik produktivnosti dela. V predilnici povečanje za 14 %, v sukalnici za 12 % in v previjalnici za 5 %. Na takšno povečanje produktivnosti pa ima vpliv končana investicija v predpredilnici in predilnici sintetične.

PORAST OSEBNIH DOHODKOV OD na delovno uro	1971 6,78	1972 9,30	137 %

Iz podatkov se vidi, da so osebni dohodki veliko hitreje naraščali v prvih petih mesecih letošnjega leta, kot v istem obdobju lani. Dočim je porast osebnih dohodkov letos napram poprečju lanskega leta za 21 %. Omeniti moram, da bodo morali biti osebni dohodki v bodoče odraz uspešnosti ustvarjenega dohodka, produktivnosti in količinskega obsega proizvodnje. Možnosti za dvig produktivnosti in proizvodnje nimamo. Verjetno pa bodo nove norme v podjetju vzpodbudne za še večje ustvarjanje in prizadevanje na delovnih mestih.

Omenjeni podatki dokazujejo, da se je kolektiv zelo

resno spoprijel z lastno stabilizacijo v podjetju, s tem pa je pripomogel k reševanju vsesplošne jugoslovanske stabilizacije. Naše načelo dela v podjetju mora biti, da si želimo materialno blagostanje delovnih ljudi ustvariti s svojim pridnim in pametnim delom, z dobro poslovno politiko, z veliko ustvarjalnostjo, z nenehnim razvojem in modernizacijo podjetja itd. Kot samoupravljalci moramo tudi samoupravljalstvo delati, ustvarjati, odpravljati napake, biti disciplinirani, varčni in vsak za sebe in vsi skupaj dobri gospodarji, če si želimo ustvariti boljši in lepši jutrišnji dan.

Jože Mirtič

Program stanovanjske gradnje

Na osnovi republiškega zakona (Ur. l. SRS št. 5/72) je dolžna vsaka delovna organizacija, in tudi občina (kot politično teritorialna enota) izdelati program stanovanjske izgradnje za srednjeročno obdobje od l. 1972 do l. 1976. Osnovni namen tega programa je, da začnemo na celotnem jugoslovanskem prostoru z načrtovanjem in planiranjem stanovanjske izgradnje skladno s potrebami in danimi finančnimi možnostmi, ob predpostavki, da s planiranjem finančnih virov stanovanjsko izgradnjo pospešimo.

Vsak program mora vsebinsko podajati:

- obstoječe stanovanjske potrebe
- analizo prejšnjega obdobja (l. 1966 do l. 1971)
- opredelitev ciljev programa in
- program stanovanjske izgradnje (od 1972 do l. 1976)

1. Obstoječe stanovanjske potrebe:

Stanovanjske potrebe se ugotavljajo z anketo vseh zaposlenih. Z anketo se ugotavlja za vsakega posameznika obstoječe stanje (kakšno stanovanje ima) in predlog posameznika za zadovoljitev stanovanjskih potreb. Na osnovi anket vseh zaposlenih se ugotavlja obstoječe stanje celotne organizacije, kakor tudi stanovanjske potrebe za pri-

hodnje obdobje, kjer pa moramo upoštevati tudi predvideno rast števila zaposlenih delavcev.

2. Analiza prejšnjega obdobja:

To poglavje mora prikazati osnovne pokazatelje stanovanjske izgradnje v preteklem obdobju od l. 1966 do l. 1971) in sicer:

- analizo obsega in strukture zadovoljevanja stanovanjskih potreb
- analizo virov sredstev in
- analizo koriščenja sredstev.

Namen teh podatkov je v tem, da se oceni prehojena pot, da bi se lahko pridobile izkušnje uporabljene pri sestavljanju novega programa.

3. Opredelitev ciljev programa:

Na osnovi zbranih podatkov je treba razčleniti posamezne postavke za uresničenje programa. Opredelitev in izbira ciljev, za katere se naj bi odločili v programirani stanovanjski gradnji je torej zelo podrobno razčlenjevanje in zbiranje vseh podatkov, o katerih smo govorili že doslej.

4. Program stanovanjske izgradnje:

Ta del programa obsega sestavne elemente za prihodnje obdobje. Praktično so ti elementi kazalci obsega in strukture potreb po stanovanjih, kakor tudi kazalci potrebnih sredstev in njihovih virov.

Vsebinsko tega dela programa opredeljujejo naslednji kazalci:

- določanje potrebnega obsega in strukture stanovanj
- določanje virov sredstev
- poraba sredstev in
- ocenitev zadovoljevanja stanovanjskih potreb brez pomoči delovne organizacije

Na podlagi stanovanjskih potreb mora delovna organizacija preučiti lastne možno-

sti za vlaganje v stanovanjsko graditev. Dalje je treba upoštevati tudi možnosti delavcev za sofinanciranje. Programiranje namena in angažiranja sredstev za stanovanjsko graditev bo oteženo predvsem pri cenah, po katerih naj bi gradili stanovanja.

Program stanovanjske izgradnje v naši delovni organizaciji:

Za sestavo programa je DS že imenoval strokovno komisijo, ki je z delom že pričela. Najprej je bila izvedena anketa, istočasno pa se pripravljajo tudi kazalci preteklega obdobja. V zvezi s planira-

njem sredstev moramo povedati, da smo stanovanjski prispevek za letošnje leto že povečali za 50 % t. j. s 4 % na 6 %, vendar pa pri tem istočasno ugotavljamo, da kljub povečanim sredstvom ne bomo dosegli povečanja stanovanjske izgradnje, zaradi vrtočnega naraščanja cen gradbenega materiala in storitev. Zato obstoja upravičena bojazen, da planirani viri finančnih sredstev čez leto ali dve ne bodo več zadoščali za planirano stanovanjsko gradnjo, s čimer pa bi program stanovanjske izgradnje izgubil svojo osnovno lastnost t. j. realnost.

Predlog spremembe Pravilnika o materialnih stroških

Delavski svet je na svojem 20. zasedanju razpravljal tudi o povračilu za prevoz delavcev na delo in z dela. Predlog daje DS v obravnavo kolektivu, na prihodnjem zasedanju bo razpravljalo o predlogih in o spremembi pravilnika tudi sklepal.

Povračilo za prevoz delavcev na delo in z dela pripada delavcu, ki ne stanuje v kraju sedeža podjetja in se vozi na delo z javnim prevoznim sredstvom (železnica, avtobus,

trolejbus) ali z lastnim prevoznim sredstvom (osebni avto, motor, kolo) ali hodi peš na delo.

Povračilo se izplačuje od 3 km oddaljenosti od Litije po sledeči lestvici:

od 3 do 6 km	30,00 din
nad 6 do 8 km	40,00 din
nad 8 do 10 km	60,00 din
nad 10 do 15 km	80,00 din
nad 15 do 21 km	100,00 din
nad 21 do 28 km	120,00 din
nad 28 km	160,00 din

Povračilo se izplača v začetku meseca za pretekli mesec, kadrovska služba pripravi seznam upravičencev, ki ga sproti dopolnjuje.

Če je delavec ves mesec na dopustu ali v bolniškem staležu, mu to povračilo ne pripada.

Doslej so po Pravilniku o materialnih stroških dobivali povrnjene prevozne stroške le nekateri delavci, ki jim je to svoj čas odobril upravni odbor. Če bo predlog sprejet, se bo ta krog razširil na približno 260 delavcev. Mesečno bomo za povračilo prevoznih stroškov izplačali približno 16.110,00 din.

Vsi, ki so upravičeni do povračila, bodo morali zahtevati za povračilo prijaviti v kadrovskem oddelku, kjer bodo podpisali izjavo o stanovanju in oddaljenosti. Vsako spremembo bivališča bo treba takoj javiti kadrovskemu oddelku. Kadrovski oddelku lahko tudi zahteva uradno potrdilo o prebivališču.

Kadrovski oddelku bo začel zbirati prijave takoj po dokončnem sklepu delavskega sveta.

**Dopisujte
v
Predilca!**

Poskusno nagrajevanje za proizvodne oddelke

Da bi vzpodbudili večjo proizvodnjo in produktivnost, je delavski svet 1. 6. 1972 potrdil predlog za uvedbo poskusnega nagrajevanja v obliki kolektivnega učinka za proizvodne oddelke.

Tehnika obračuna:

Kolektivni učinek se ugotavlja po izmenah. Osnova za ugotavljanje kolektivnega učinka je:

- dosežena proizvodnja za enoto časa
- dosežen količinski obseg proizvodne izmene.

Na koncu meseca se na podlagi evidence ugotovi učinek za vse proizvodne enote oz. izmene. Učinek izmene se ugotavlja posebej za produktivnost in posebej za količinski obseg proizvodnje. Doseženi učinki izmen služijo za določitev mesta. Na podlagi doseženih učinkov bodo izmene razvrščene na I., II. in III. mesto. Dvem izmenam (troizmensko delo), oz. trem (štiriizmensko delo), ki dosežejo najboljše uspehe v produktivnosti, se poveča osebni dohodek za efektivno delo za naslednje odstotke:

Izmena, ki doseže

	Tri izmene	Štiri izmene
I. mesto	2 %	2 %
II. mesto	1 %	1 %
III. mesto	—	1 %
IV. mesto	—	—

Za doseženi največji količinski obseg proizvodnje se povečajo osebni dohodki za efektivno delo:

Izmena, ki doseže

	Tri izmene	Štiri izmene
I. mesto	4 %	4 %
II. mesto	2 %	2 %
III. mesto	—	1 %
IV. mesto	—	—

Na primer:

Druga izmena predilnice II je dosegla na koncu meseca naslednjo uvrstitev glede na doseženi učinek:

I. mesto v produktivnosti	2 %
II. mesto po količini	2 %
	4 %

Dodatek za skupinski učinek (4 %) 54,00 din
Zasluzek predice za efektivno delo 1.350,00 din
Zasluzek za efektivno delo 1.404,00 din

Dodatek za skupinski učinek se bo izkazoval v plačilni listi, v posebni vrstici, v brutto znesku.

Kolektivni učinek ugotavljamo za vsak mesec posebej od 1. 6. 1972 dalje v naslednjih oddelkih:

Čistilnica, predpredilnica, predilnica I in III, predilnica II, predilnica A, vlagalnica, sukalnica I, sukalnica II, sukalnica III.

To nagrajevanje je poskusno in ga bomo kasneje še izpopolnjevali, če pa se ne bo obnesel, ga bomo umaknili.

Članice delavskega sveta so omenile, da se lahko zaradi stremljenja po večji količinski proizvodnji poslabša kvaliteta. Kljub veliki pazljivosti tudi sedaj kvaliteta včasih ne ustreza in nam kupci prejo reklamirajo.

Tudi glede števila zaposlenih med oddelki oz. izmenami merila ne bodo smela biti enaka. V nekaterih oddelkih je na spisku veliko ljudi, dejansko pa jih dela mnogo manj. Drugo vprašanje so tudi vozači, ki kasneje prihajajo in prej odhajajo.

Tov. direktor je omenil, da vsako novo stvar spremljajo določeni problemi. Z dodatnim nagrajevanjem ne bo nihče nič izgubil, ampak bodo najboljše izmene pridobile, ostale službe zaenkrat pri tem ne bodo udeležene.

Protipožarni ukrepi v bombažni čistilnici

● V bombažni čistilnici je uveden hermetično zaprt delovni postopek. Začasno se bale še odpirajo v samem oddelku. Nabavljena pa so že mehanizirana transportna sredstva, ki bodo omogočala, da bo vsa embalaža odstranjena že v predprostoru in bo manj nevarnosti, da bi zašla embalaža, zlasti končki žice ali pločevine v čistilne stroje.

Pri razdelilcih so nameščeni magneti, ki pri pretoku materiala lovijo morebitne kovinske predmete, vendar obstoji možnost, da kovinski delec le uide mimo magneta in z iskrenjem povzroči požar. Pri posameznih čistilnih strojih so nameščene stabilne gasilne naprave — jeklenke s

Ob čistilnih strojih so nameščene še naslednje gasilne naprave:

- na vseh nosilnih stebrih so nameščeni ročni gasilni aparati na prah ali plin (CO_2)
- na določenih mestih so prevozne posode z vodo
- ob izhodnih vratih sta v omarici nameščena 2 prenosna dihalna aparata na kisik in dimne maske.

Zakaj je podjetje nabavilo toliko gasilnih sredstev prav v čistilnici?

1. Stabilne gasilne baterije ne morejo popolnoma pogasiti požara, ker se žerjavica tako hitro ne pogasi in bombaž še vedno tli. Zato je v teh primerih nenadomestljiva voda (namakanje tlečega bombaža v posode z vodo).

2. Na vseh čistilnih strojih niso nameščene avtomatske gasilne naprave, zlasti ne v čistilnih rahljalnikih.

3. V primeru večjega požara se dim prepočasi odvaža iz oddelka, zato je potrebno pri gašenju uporabljati dihalni aparat.

Za pogasitev večjih požarov sta v pripravljenosti še dva prevozna gasilna aparata CO_2 — 60 kg, 2 prevozna aparata CO_2 pa imamo še naročena.

Prevozni aparati imajo dvojno nalogo in sicer:

a) Če se jeklenka izprazni pri stabilni protipožarni napravi, uporabimo kot nadomestitev jeklenke iz prevoznih gasilnih aparatov,

b) Prav tako jih lahko uporabimo na drugih čistilnih strojih ali oddelkih.

Za zaposlene v predpredilnici je pomemben preventivni ukrep, da vsaka posluževalka ustavi v primeru požara stroje in, če ni določena za gašenje požara, da takoj zapusti oddelk. Sedaj, ko imamo v vseh oddelkih nameščeno zasilno razsvetlavo, je možno v najkrajšem času zapustiti ogroženi oddelk, gasilci pa tudi bolj vidijo pri gašenju požara.

Iz prakse vemo, da lahko vsaka avtomatska gasilna naprava odpove prav takrat, ko je njeno delovanje potrebno.

Zato smo pomirjeni, če so zaposleni v čistilnici seznanjeni z osnovnimi preventivnimi požarnimi ukrepi in opremljeni s požarnimi preventivnimi ukrepi. Rezultati

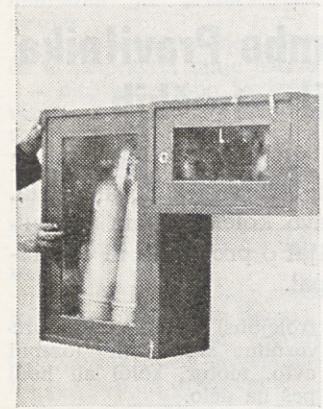
Opravljen testiranje zaposlenih članov gasilskih des-

Namakanje tlečega bombaža v posodo z vodo

tin je imelo namen ugotoviti, koliko so že seznanjeni in usposobljeni s požarnimi preventivnimi ukrepi. Rezultati

testiranja nam bodo v pomoč pri sestavi programa izobraževanja iz požarnega varstva. Franc Lesjak

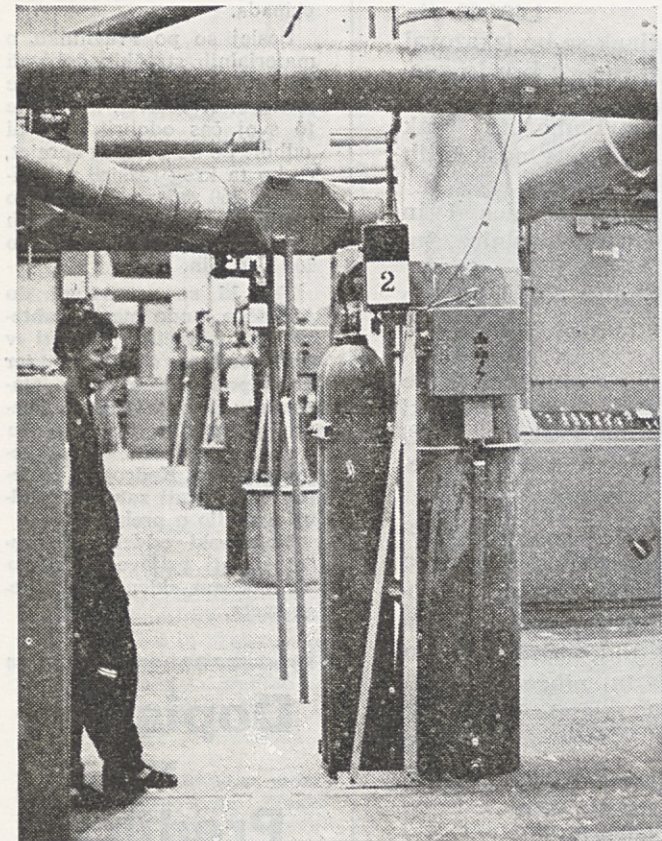

Če pride v oddelku do večjega požara in se nabere veliko dima, je dihalni aparat nujno potreben

plinom ogljikov dioksid, ki izpodriva kisik, ki je neobhodno potreben za gorenje.

Jeklenke začnejo delovati ob povečani temperaturi v čistilnih strojih ali v transportnih ceveh. Jeklenke je možno aktivirati tudi mehansko s pomočjo ročice.

Delavce pri čistilnih strojih smo ustmeno in pisмено seznanjali o potrebnih ukrepih v primeru zanetja požara.

Bomo ob požaru znali naprave pravilno uporabljati?

Iz delovnih razmerij

Vprašanje letnega dopusta

Večkrat se postavlja vprašanje ali ima delavec, ki se vrača v delovno organizacijo po odslužitvi oz. doslužitvi vojaškega roka, pravico do letnega dopusta. K temu vprašanju dajemo sledeče mnenje. Po členu 134 Temeljnega zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SFRJ št. 12/70) ostane delavec še naprej član delovne skupnosti, ko neha začasno delati, zaradi odhoda na odslužitev oz. doslužitev vojaškega roka. Neposredno po odslužitvi vojaškega roka ima pravico, da se vrne v isto delovno organizacijo. Vse dolžnosti in pravice, ki delavcu pripadajo iz delovnega razmerja v takem primeru mirujejo v njegovi odsotnosti, ko je pri vojaki.

Delavec, ki se hoče zaposliti v prejšnji delovni organizaciji, kjer je bil pred odhodom v JLA, se mora takoj — v našem pravilniku o delovnih razmerjih najkasneje v šestih dneh — javiti v delovni organizaciji. S tem je podana nepretrganost delovnega razmerja, pravice iz delovnega razmerja pa oživijo na novo, tako tudi pravica do letnega dopusta, če so izpolnjeni še ostali pogoji, t. j. 11-mesečna nepretrgana zaposlitev, pri čemer se čas na odsluženju vojaškega roka ne všteva v delovno dobo, ne smatra pa se tak čas kot prekinitiv. Torej je delavec, ki ima pred nastopom odsluženja vojaškega roka že 11

mesecev neprekinjene zaposlitve in je na osnovi tega pred odhodom v vojsko že izkoristil letni dopust, zopet upravičen do letnega dopusta, ko se vrne naslednje leto iz vojske ali prihodnje leto. Po tem lahko sklepamo, da ima tudi pravico do regresa, ko se vrne iz JLA in nastopi delo pri prejšnjem podjetju v pravočasnem roku in če je seveda imel že poprej pravico do letnega dopusta, kolikor delovna organizacija ni s splošnim aktom to stvar drugače uredila.

Kolikor delovna organizacija odkloni sprejem delavca, ki je odslužil vojaški rok, lahko ta svojo pravico do ponovne zapo-

slitve uveljavi najkasneje v 30 dneh po dokončni odločbi pristojnega organa v delovni organizaciji, s tožbo pri sodišču.

Če je v delovni organizaciji medtem, ko je delavec služil vojaški rok, odpravljen delovno mesto, kjer je bil delavec zaposlen pred odhodom v JLA, ali trajneje zmanjšajo obseg dela, mu članstvo ne more prenehati med njegovo odsotnostjo. Razloge, zaradi katerih lahko delavcu preneha delo brez njegove privolitve, delovna organizacija lahko uveljavi šele, ko delavec nastopi delo. Le tako so namreč zavarovane pravice, ki jih ima delavec v zvezi s prenehanjem dela.

Ostane nam še vprašanje, kako je v primeru, če delavec ne nastopi dela v prejšnji organizaciji ampak se zaposli drugje. Smatramo, da je podobno, če se je takoj zaposlil po odslužitvi in če je imel prej že pravico do letnega dopusta, mu v novi organizaciji tudi pripada letni dopust.

Albin Ankon

RAZGOVOR S ŠTIPENDISTI

Šoli zapisani delavniki

Pred durmi je konec šolskega leta. Za dva meseca se bodo zaprla šolska vrata, dijaki in študentje se bodo razšli, nekateri se ne bodo več vrnili v šolske klopi — poiskali bodo svojo prvo zaposlitev. No, nekaterim zaposlitve ne bo treba iskati, saj so pogodbeno vezani s podjetjem, ki jim je dajalo štipendijo. Podjetje, ki danes išče kadre, nima veliko izbire in možnosti. Štipendiranje je ena od najboljših oblik. Pogodba navadno obvezuje štipendista, da mora biti toliko časa v podjetju, kot je prejemal štipendijo. Če se štipendist ne zaposli, mora štipendijo vrniti.

Podobne pogodbe ima tudi naše podjetje sklenjene z dvajsetimi štipendisti na srednjih šolah in univerzi. Lahko zapišemo, da naši štipendisti prejemajo sorazmerno dobre štipendije v primerjavi z drugimi. Nekoliko drugačna pa postane številka, če jo primerjamo z realnimi življenjskimi stroški. Stran v našem časopisu, ki je namenjena razgovoru z delavci, smo tokrat posvetili štirim štipendistom. Razgovor naj bi pokazal vsaj del njihovega vsakdanjega življenja.

IVAN MARKELC je že končal četrti letnik srednje tekstilne šole v Kranju. Pred njim je samo še zaključni izpit, torej je treba postaviti samo še piko na i.

— Kako, da si se odločil za srednjo tekstilno šolo?

»Ob koncu osnovne šole, v osmem razredu, je to predlagala socialna delavka in se v Predilnici tudi pozanimala, kako je s štipendijami. Tako sem pravzaprav čisto po naključju prišel v Kranj.«

— Bi se drugače vseeno odločil za srednjo šolo?

»Verjetno ne, nisem imel nobenih posebnih načrtov.«

— Kako si se potem živil v novo okolje in nov način dela, oz. učenja?

»Živil sem se hitro. Vedel sem, da moram biti tu v Kranju, da je vsako tarnanje

zaman. Na začetku sem imel težave z učenjem in sem bil že čisto obupan, verjetno bi šolo zapustil.«

— Kakšne so bile te težave in kako si jih potem prebrodil?

»Kaj je pravzaprav bilo, še sam sedaj ne vem. Imel sem občutek, da snov obvladam, a ko sem bil nenadoma vprašan, mi je vse odpovedalo. Edino mama me je doma vedno bodrila, da bo že bolje, no in nazadnje je res bilo. Brez njenega prigovarjanja danes najbrž ne bi bil v četrtem letniku.«

— Mogoče je pri začetnih težavah nosila del krivde tudi osnovna šola?

»Mislim, da ne. Prišli smo kar dobro pripravljeni v Kranj.«

— Kakšen je tvoj delavnik?

»V prvem letniku je bil v internatu skoraj vojaški režim, že v drugem polletju je

bilo nekoliko bolje, danes pa je čisto drugače. Zjutraj ob 6.30 uri vstanemo, se oblečemo in zajtrkujemo, ob 7.20 uri imamo šolo. Do šole pridemo peš v četrto ure. Pouk največkrat končamo ob dveh popoldne, čez pol ure imamo v internatu kosilo. Od treh pa do šestih traja učna ura, vmes je pol ure odmora. Ob pol sedmih začnemo z večerjo. Do pol devetih imamo izhod, ob desetih pa se po vseh sobah pogasijo luči.«

— Koliko stane oskrba v internatu?

»Petdeset tisoč starih dinarjev mesečno, ravno toliko pa dobim tudi štipendije. Za vlak, ekskurzije in kakšno malico mi dajo starši.«

— Prideš vsak teden domov?

»Odkar imamo proste sobote, se odpeljem domov že v petek popoldne in se vrnem v Kranj v ponedeljek zjutraj.«

— Zakaj se tako pogosto vračaš domov?

»Doma je le doma!«

— Je šola kaj trpela zaradi tega?

»Ne. Doma sem se učil le v izjemnih primerih. Res pa je, da sem večino časa v Kranju posvetil šoli. Učenja ni bilo tako veliko, precej pa je bilo risanja.«

— Si bil v internatu zadovoljen?

»Vsa štiri leta. Sedaj se ne bi mogel privaditi, da bi neke stanoval sam. Tu se učimo skupaj, skupaj delamo naloge in tako drug drugemu tudi pomagamo, če bi bil sam, vsega tega ne bi bilo.«

— Kako se boš pripravljaj na diplomu?

»Štirinajst dni bom doma in takrat bo treba 'stisniti'.«

— In kaj delaš v prostem času?

»Ostalo ga ni ravno veliko, razen takrat, ko sem bil doma. Zanimam se za šport, včasih me je privlačila astronomija, večkrat pa se s prijateljem odpraviva v planine.«

— V predilnici si opravljal obvezno prakso, gotovo jo dobro poznaš, katero delovno mesto te najbolj zanima?

»Trenutno pripravnik, najraje pa bi delal v predpredilnici kemijskih vlaken.«

— So tudi sošolci dobivali štipendije in kolikšne?

»Mislim, da skoraj vsi. Tri je štipendiral Predilnica, nekaj jih je dobivalo štipendije v Novem mestu, Kamniku in Kranju. Zdi se mi, da so dobivali nekaj starih tisočakov manj kot mi.«

ANICA RENKO hodi v drugi letnik srednje ekonomske šole v Trbovljah.

»Mislila sem na gimnazijo in sem se potem kar hitro odločila za ekonomsko.«

— Vsak dan se voziš v Trbovlje, zakaj si se odločila za ta kraj in kakšne so zveze z vlaki?

»Trbovlje in ne Ljubljana, to je bila mamina želja. Zveze z vlaki so zelo slabe. Šolo imam v turnusih. Popoldne začnemo ob dveh, iz Litije se odpeljem že ob 11.30. uri. Zvečer končamo ob sedmih, vlak moram čakati več kot eno uro. Nerodno je tudi to, ker se moram v Trbovljah voziti še z avtobusom.«

— Imaš kakšen načrt, kako štipendijo zapraviti?

»Največkrat si kupim obleko, potem prosim mamo, da mi kupi karto za vlak.«

— Dobijo tudi sošolke štipendije?

»Ne vse. Nekateri dobivajo pri ljubljanskih podjetjih, večina štipendij nima.«

— Vsak mesec prejmeš štirideset tisoč starih dinarjev, je to visoka štipendija?

»Skoraj vse dobivamo toliko, več pa nobena. Veliko ali ne veliko, to je težko reči, po moje je to kar lepa štipendija.«

— Imate obvezno počitniško prakso?

»Vsako leto, opravila jo bom v Predilnici.«

— Boš delala več časa in ne samo obvezne dni?

»Ne. Tako si želim počitnic in sedaj jih še lahko uživam.«

— Kakšna je po tvojem razlika med ekonomsko srednjo šolo in gimnazijo?

»Mi imamo več matematike, več strokovnih predmetov in pa politično ekonomijo, ki jo gimnazijci, poleg nekaterih drugih predmetov, nimajo.«

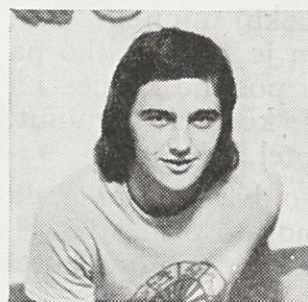
BRANE LESJAK končuje prvi letnik tekstilnega odseka na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani. Vsak dan se vozi z vlakom iz Litije.

— Vožnja pobere precej časa, ga ne bo zmanjkalo za študij ali predavanja?

»Zaenkrat ne. Z Ljubljano imamo še kar dobre zveze. Nekaj predavanj tako in tako »špricamo«, ker imamo dobre skripte in bi bilo poslušanje skoraj čista izguba časa.«

— S štipendijo pokriješ vse svoje potrebe?

»Dobim petinšestdeset starih jurjev in ker sem doma,

pridem nekako skoz, v Ljubljani verjetno ne bi.«

— Kateri prehod je bil težji: iz osnovne šole v srednjo ali lanski na fakulteto?

Nekaj časa je premišljeval, kot da bi dobil vprašanje, ki ga ni pričakoval. Kolega, ki sta ga čakala za tarok partijo, sta tudi napeto pričakovala odgovor.

— Zame je bil prvi prehod precej težji. Takrat sem odšel v Kranj, kar ima tudi svoje posledice. Nazadnje sploh ni bilo težko. Študentskemu življenju sem se hitro privadil.«

— Kakšen način dela ti je bolj všeč: srednješolski ali fakultetni?

»Izpitni so čisto nekaj drugega. Teden dni ali pa malo več pred rokom stišneš in potem je dva meseca vse pozabljeno. Hodiš na predavanja, opravljaš vaje in to je tudi vse, ostali čas je tvoj. Tako delam sam, kako delajo drugi, ne vem. Samo eno vprašanje se tu večkrat postavi: ali ne bo hitro pridobljeno znanje tudi enako hitro splahnelo?«

— Kaj delaš v prostem času?

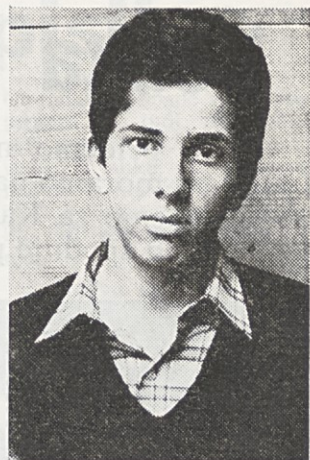
»Trikrat na teden igram košarko, včasih grem na ples. Posebnih možnosti v Litiji mladina nima. Če ni plesa, ostane samo še Pošta.«

— Spremljaš študentsko življenje v Ljubljani?

»Ne.«

— Imajo tudi kolegi iz letnika štipendije?

»Skoraj vsi, tudi višina štipendije je večinoma pri vseh enaka.«

JANEZ REMEC je v drugem letniku srednje tekstilne šole v Kranju.

»Zanimalo me je, mama je delala v Predilnici, dobil sem štipendijo in potem ni bilo več nobenega dvoma, kam bom šel. Če štipendije ne bi dobil, bi šel verjetno na kakšno drugo šolo.«

— Je bilo težko, ko si prišel v Kranj?

»Vsak začetek je težak. Novo okolje, nove navade v šoli, življenje v internatu — vse to je prispevalo svoje.«

Letos ne stanuje več v internatu, ampak s kolegom privatno.

»V internatu ni bilo miru. Deset minut si gledal v knjigo, pa smo zopet začeli klepetati. Nekaj časa mi je bilo dolgčas po internatu, sedaj ne bi šel več nazaj. Tu imava vsak svojo sobo, gospodinja nama dobro kuha in sva zadovoljna, pa še ceneje je kot internat.«

— Kakšne spretnosti zahteva srednja tekstilna šola od dijakov?

»Predvsem je zaželeno logično razmišljanje pri strokovnih predmetih — »piflanje« odpade. Šola je namenjena predvsem fantom in dekleta nekaterih del ne zmorejo.«

— Kako pa potem opravlja prakso, ki jo imate vsak teden?

»Kar je težjega, opravimo fantje, pri strojih pa lahko delajo tudi dekleta, saj je tudi v predilnicah zaposlena večinoma ženska delovna sila.«

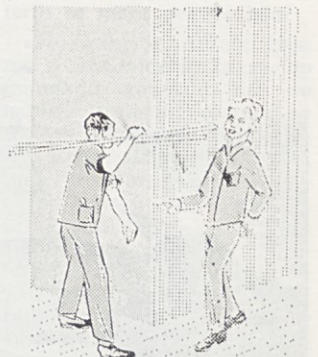
— Ostane tudi kaj prostega časa?

»Med šolskim letom ga je res bolj malo, sedaj pa so že vsi predmeti zaključeni, časa ostaja dovolj.«

— Ostane tudi kaj prostega časa?

»Med šolskim letom ga je res bolj malo, sedaj pa so že vsi predmeti zaključeni, časa ostaja dovolj.«

=====

**PAZI PRI HOŠEVU
OKOLI VOCALOV!**

Velika Planina vas vabi

Kako pridemo na Veliko Planino? V Ljubljani moramo na avtobus do Kamnika, tu presedemo za Kamniško Bistrico in se peljemo do spodnje postaje žičnice. Od tod

Pogled iz zraka na spodnjo postajo žičnice

je dobro uro in pol peš do naše koče, žičnica pa vas pripelje v nekaj minutah. Vozi vsak dan, vsako uro, če je ljudi veliko pa po potrebi. Od zgornje postaje žičnice na Veliki Planini ni do naše koče niti 5 minut. Čisto blizu pa je tudi hotel Šimnovec.

V koči imate na voljo dva štedilnika, da lahko kuhate. Hrano morate prinesiti s seboj, za dovolj globoke žepe pa jo ima hotel Šimnovec.

Za bivanje na Veliki Planini se morate prijaviti v pisarni naše menze. Tu dobite napotnico in ključ. Vsaka skupina mora priti v kočo s svojim ključem. Dajanje ključa komu drugemu ni dovoljeno, vsakdo mora svoj ključ vrniti v pisarni Obrata družbene prehrane.

Tu je skupine brez člana našega kolektiva dobijo ključ le v izjemnih primerih. S ključem dobi vsakdo tudi navodila, ki jih objavljamo, da bodo vsi zainteresirani seznanjeni z redom v naši koči.

Takšna je zunanost naše koče. Pri vходу stoji napis, ki pove, kdo je lastnik, saj bi jo drugače med sto skoraj čisto enakimi le težko našli.

Navodila uporabnikom planinske koče

Zavedaj se, da je koč last kolektiva in jo moraš čuvati z vso skrbnostjo dobrega gospodarja.

Ob prihodu v koč moraš pregledati inventar (po spisku v koči) in prav tako pogled v knjigo gostov, kdo je bil predhodnik, da lahko pri oddaji ključa prijaviš morebitne pomanjkljivosti. Če tega ne storiš, trpiš škodo sam.

Če koč zapustiš neurejeno in nepospravljeno, ti odbor lahko prepove nadaljno uporabo koče.

Vpiši se v knjigo gostov s potrebnimi podatki.

Ob prihodu v koč prečitaj hišni red, izobešen na vidnem mestu in ga izpolnjevaj. Pri odpiranju in zapiranju koče (vrata, okna) pazi, da jih ne poškoduješ, odprte oknice zatakni s kljukami, da v vetru ne loputajo.

Brez vednosti našega podjetja ne sprejemaj tujih oz. neprijavljenih oseb v koč.

Pri uporabi vode in električnega avtomata se ravnaj po posebnih pismenih navodilih, pritrjenih na teh napravah.

Posteljo uporabljaj le s posteljnimi perilom, ki ga moraš prinesiti s seboj. V koči obvezno nosi copate.

Ves inventar redno čisti in ga ne odnašaj, ker ni tvoja last.

Ne kuhaj na odprtem ognjišču in ne kuri zunaj koče.

Ne kadi v spalnici in cigaretnih ogorkov ne odmetavaj.

Pozimi, ko zmrzuje, izprazni vodovodne cevi in črpalke. V tem času uporabljaj sneg.

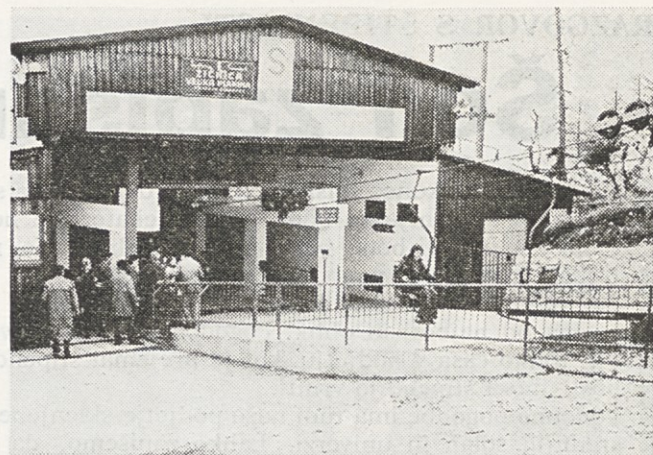
Vodo in kurjavo uporabljaj racionalno. Za naslednika pusti nekaj nacepljenih drv.

Prezračni in čisti redno vse prostore. Smeti in odpadke po možnosti pokuri ali jih odlagaj na odrejeno mesto.

Pri odhodu iz koče preglej, če ni ognja ali žerjave v štedilniku oz. peči, če so vsa okna in vrata dobro zaprta in zaklenjena, luči pogašene, vodovod odprt, električni avtomat in kuhalnik izklopljena.

Za osebno varnost si sam odgovoren. Ne hodi na daljše izlete, če nisi več, pač pa le v družbi izkušenih planincev, ki poznajo teren in vremenske prilike planin.

Ne trgaj planinskega cvetja, skrbi povsod za čistočo in okras planin.

Zgornja postaja žičnice. Od tu do naše koče je le nekaj minut peš poti.

Hotel Šimnovec je čisto blizu naše »postojanke« na Veliki Planini. Od tod je prekrasen razgled na Kamniške planine

Pred koč sta se znašla dva znanca. Peter Dolinšek čuva vse koč na Veliki Planini. Franci Koprivnikar, gospodar naše koče, pa je prišel pogledat, kakšen je red v njej.

Na Veliki planini je nastalo že pravo naselje počitniških koč. Do Zelenega roba in še čez so posejane, vseh je že preko sto

Odločno, humano in po predpisih

Belo-modra uniforma, v roki loparček ali rdeča luč. Kdo jih ne pozna! Nevede noga popusti ročico za plin, če ga zagledamo ob cesti. Misli že štejejo izpraznjene kozarce — ga je bilo preveč, bo treba pihati? Sledi godrnjanje, globa in odvzem vozniškega dovoljenja za določen čas. Na nevarnost, ki jo predstavlja pijan voznik na cesti, nas opozarjajo številne prometne nesreče. Žrtve pa so velikokrat nedolžni ljudje. Škoda ni samo materialna, družine izgubljajo očete, matere sinove. Miličniki se trudijo, da bi bil na cestah kar največji red, da bi bili parkirani avtomobili varni pred »izposojevalci« in vlomilci. Mnogi ljudje gledajo na miličnikovo delo preveč kritično, ne poznajo razmer, a sodijo vsevprek.

Delo miličnika je naporno. Vedno in povsod ima opravka z ljudmi, z ljudmi, ki pridejo navzkriž z zakoni. Miličnik se srečuje z nevarnimi kriminalci, z nepoboljšljivimi prestopniki, z mladoletniki, ki so zašli na kriva pota, itd. ... Različni so prekrški, različni ljudje, ki jih zagrešijo. Miličnik mora v vsakem položaju reagirati odločno, humano in po predpisih. In nazadnje: tudi on je pač človek z dobrimi in slabimi lastnostmi, človek, ki ni vedno enako razpoložen. In kako živijo in delajo miličniki v Litiji? Na naša vprašanja je odgovarjal komandir litijske Postaje milice tov. Polde SIROK.

— Ali dela na litijski postaji dovolj miličnikov?

»Trenutno nas je trinajst, dovolj po sistemizaciji, ki je bila narejena pred šestimi ali sedmimi leti. Danes so potrebe večje. Če bi bili vsi ti ljudje vedno na delu, bi jih bilo dovolj. Računati pa moramo na redne dopuste, bolniške, seminarje in tečaje, ki jih obiskujejo naši miličniki. Tako nastaja praznina. Ker nimamo dovolj ljudi in zaradi različnega dela, mora pri nas vsakdo delati vse.«

— Bi hoteli povedati nekoliko več o delu Postaje milice?

»Smo postaja s splošnim delovnim področjem. Skrbimo za red na cestah, preganjamo in zasledujemo najrazličnejše kriminalce, pa kršitelje nočnega miru itd. Prav tako vsi dežurajo. Če bi bila sistemizacija popolna, bi imeli posebno dežurno službo, kar bi bilo glede na delo dobro, a bi zahtevalo stalno štiri ljudi, ki bi se menjavali.«

— Zakaj ne dobite še novih moči?

»Prvič: ker jih še vedno primanjkuje, drugič: potrebujemo tudi stanovanja. Šola za kadete sprejme vsako leto 150 novih učencev. Na litijski osnovni šoli so se letos v vseh osmih razredih javili štirje, ki bi bili pripravljeni vstopiti v to šolo. Čakajo jih še različni testi in pregledi in kaj lahko se zgodi, da bo še kakšen odpadel. Redki so tudi tisti fantje, ki so že odslужili vojaški rok in potem pridejo k nam v službo.«

— Kaj je glavni vzrok, da mladi fantje ne prihajajo na kadetsko šolo, saj je šola zastojna?

»Predvsem jih odbija služba, ker niso prosti ne ob nedeljah, ne za praznike in še takrat, ko je prost, mora biti dosegljiv, če se kaj zgodi, da ga lahko najdemo.«

— Kakšne lastnosti mora imeti fant, da se lahko vpiše na kadetsko šolo in bo na njej tudi dobro uspeval?

»Sorazmerno dober uspeh v osnovni šoli, telesno mora biti popolnoma zdrav. Potem z raznimi psihotesti ugotavljajo, če mu poklic odgovarja, saj bo pozneje moral opravljati veliko različnega dela, vedno in povsod pa bo imel opraviti z ljudmi. Za mlade je poklic zanimiv.«

— In kakšna je izobrazba miličnikov na litijski postaji?

»Imamo enega kadeta, ostali so končali dvoletno šolo in sedaj opravljajo razne tečaje in vsako leto tudi preizkus znanja. Predpisi se zelo hitro spreminjajo in miličniki morajo biti na tekočem.«

— Kako je krajevno omejen vaš teren?

»Občinske meje so tudi meje za naše delovanje. Teren je torej precej obsežen, a ni preveč gosto naseljen.«

— Za delo na tako obsežnem teritoriju prav gotovo potrebujete več avtomobilov?

»Sedaj imamo dva. Če je eden nekje na terenu, mora biti drugi vedno na voljo, če se nekaj pripeti. Za teren, kakršnega imamo, bi potrebovali terensko vozilo, toda to je sorazmerno drago in še uvoziti ga je treba. Res je, da je fičko tudi dobro terensko vozilo, samo njegova življenjska doba je potem sorazmerno kratka.«

— Omenili ste, da je terensko vozilo drago — tudi vam primanjkuje denarja?

»Osebnih dohodkov nam daje republika, ostala sredstva mora zagotoviti občinska skupščina. V bogatejših občinah to ni vprašanje, pri tako »napetem« proračunu kot je naš, pa tudi ni nobenega vprašanja. Zakon pač tako določa: osebne dohodke republika, ostalo občina.«

— Torej so tudi delovni prostori in stanovanja miličnikov skrb občine in ne republike?

»Seveda. Več let smo bili v privatni hiši, obljubljali so nam novo zgradbo. Potem so začeli zidati nov gasilski dom in začeli smo se pogajati, da bi nam tu uredili prostore. Tako smo se res preselili v novo zgradbo, vendar vsi prostori niso najbolj funkcionalno urejeni. V sobi, kjer naj bi bil teleprinter, smo morali urediti samsko stanova-

lahko kaj hitro ugotovimo, da vse tatvine v primerjavi s škodo, ki nastane pri prometnih nesrečah, pomenijo zelo malo. Res je, da je za posameznika tudi 50 ali 100 din lepa vsota, a pri nesrečah gre škoda v milijone, ljudi pa, ki umrjejo, sploh ne moremo ocenjevati z denarjem.«

— Koliko prometnih nesreč je na vašem terenu letno s smrtnim izidom?

»Številka se giblje nekje okrog šest, kakšno leto več, kakšno leto manj.«

nje, teleprinter pa prestaviti v delovno pisarno. Ta velikokrat moti miličnike pri delu. Če smo hoteli dobiti ljudi, smo jim morali dati tudi stanovanje.«

— Imate veliko težav s stanovanji?

»To pa je problem št. 1. Lani nam je občina dala eno stanovanje, ki pa ni bilo novo. Problem ni samo to, da naj bi miličnik stanoval blizu postaje, ni vseeno v kakšno okolje pošljete mladega fanta, kje se zadržuje tiste ure, ko je prost. Ne želim držati roke nad njimi, toda okolje velikokrat opravi svoje, človek slabe navade hitro sprejme. Miličnik naj bi bil v vseh pogledih neoporečen, naj bi bil zgled ostalim občanom. Če mlad fant, mlad miličnik, stanuje v hiši, kjer večina strank rada pogleda v kozarček, je v veliki nevarnosti, da ga bodo počasi potegnili za seboj. Mladi fantje začnejo ustvarjati svoje družine in tako se vprašanje stanovanj še zaostri.«

— Na katerem področju ima vaša postaja največ dela?

»Brez dvoma v prometu. Če bi vse skupaj spravili na enotni imenovalec — denar,

Ob radarju odpade vsako prepiranje in tudi psihološko zelo dobro učinkuje. Vozniki vedo, da lahko vsak trenutek padejo v radarjevo območje in če bo hitrost prevelika, ne bo več nobenega izgovarjanja.«

— Koliko stane takšen radar?

»Investicija niti ne bi bila tako velika. Za radar bi odšteli dva milijona in pol starih dinarjev. V nekaj mesecih bi bil prav gotovo plačan.«

— Precej nesreč povzročijo tudi vozniki zaradi skrajno brezobzirne vožnje. Tu so včasih tudi prekrški, ki jih noben zakon ne obsega in bi jih lahko označili kot pomanjkanje dobre vzgoje na cesti. Sedanji način polaganja voznških izpitov ni zadovoljiv, ker mu manjka ravno ta komponenta. Del krivde pade tudi na inštruktorje, ki vsaj del tega znanja ne dajo bodočim voznikom. Toda tudi tako vprašanje še ne bi bilo rešeno — kdo naj bi po vašem poskrbel za takšno vzgojo?

»Res je. Tudi teh stvari je precej. Zdi se mi, da so za to poklicana Avto-moto društva in pa Združenje šoferjev in avtomehaničkov. Društva naj bi organizirala tečaje, seminarje ali pa predavanja o tej temi in tako bi verjetno preprečili marsikatero težko prometno nesrečo.«

— Ali ostali prekrški tudi naraščajo?

»Tudi kriminala je iz leta v leto več, prav tako mladoletnih prestopnikov. Zadnji vlom, ki so bili v Litiji, so bili delo prekaljenih vlomilcev, ki so prišli od drugod. To so največkrat potencialni kriminalci, ki pridejo iz zapora na svobodo, zakrivijo serijo kaznivih dejanj, potem pa so nekaj let zopet v zaporu. Iz doma v Radečah večkrat pobegnejo mladoletniki in pridejo na naš teren. Zagrešijo serijo vlomov, ne odnesejo veliko, ker iščejo predvsem denar. Največ kaznivih dejanj je seveda v Litiji in v Smartnem. Zadnje čase je izginilo tudi precej motornih koles. Ugotovili smo, da »izposojevalci« prihajajo iz Trbovelj.«

— Imate pri svojem delu še kakšne večje težave, o katerih se nisva pogovarjala?

»Še nekaj je. Težave imamo z gostilničarji. Zakaj, bo marsikdo vprašal? Kje so napisali: Vinjenimgostom ne točimo alkoholnih pijač. Pa ne samo vinjenim gostom, tudi šoferjem ne bi smeli točiti alkohola. Velikokrat pa se dogaja ravno nasprotno. Gostilničarji sami silijo šoferje, da pijejo alkohol in potem pod njegovim vplivom tudi vozijo. Kako urediti to vprašanje, razmišljamo, a nismo našli še nobene rešitve — nekaj pa bo verjetno treba storiti.«

T. Štrus

Predsednik IGD Predilnica je sproti zapisoval vse rezultate — »Za vsak primer,« je dejal.

Dekleta tik pred akcijo. Naša desetina je bila najmlajša po letih in času priprav. Z resnim delom bo dosegla lepe uspehe

Pulover za 2-letnega otroka

Potrebujemo 150 do 200 g volne, pletilke št. 3. Popis velja za srednje debelo volno ali sintetiko.

Vzorec:

1. vrsta: menjaje 1 leva, 3 desne; vrsto končamo z levo petljo.

2. vrsta: desne petlje podpletemo desno, leve pa levo;

3. vrsta: 1 leva, 1 ovoj, 3 petlje podpletemo levo skupaj, ovoj, nato ponavljamo vzorec in končamo vrsto z 1 levo petljo.

4. vrsta: menjaje 1 desna, 3 leve, vrsto končamo z desno petljo.

Vse vrste ponavljamo od 1 — 4.

Hrbet: s pletilko štev. 2,5 nasujemo 87 petelj in pletemo 2 cm menjaje 1 leva, 1 desna. Dalje pletemo s pletilkami št. 3 po gornjem opisu. Po 18 cm od roba zazankamo na obeh straneh 1 krat 3, 1 krat 2, in 3 krat po 1 petljo. Nato po 11 cm od rokavnega izreza zazankamo na obeh straneh 2 krat po 8 in 1 krat po 7 petelj za vratni izrez, nato pa na obeh straneh izreza še 1 krat 3 in 1 krat 2 petlje.

Prednjik pletemo kot hrbet, le da ovrtni izrez pričnemo zazankati prej (kolikor pač hočemo, da bo vratni izrez velik).

Izdelava: Prvi in zadnji del napnemo, prekrijemo z vlažno krpo in posušimo z likalnikom (ne likaj, likalnik samo polagaj na krpo). Sešijemo stranska šiva. Rokavna izreza, vratni izrez in ramena obkvačkamo, lahko tudi z drugo barvo. Na ramena prišij po 2 gumba.

Čiščenje najpogostejših madežev

Blatne madeže najprej posušimo, nato jih spraskamo ali odstranimo z roko, nazadnje pa zaprašeno mesto izkrtavimo;

Madeže od sveče odstranimo tako, da najprej previdno opraskamo, nato položimo madež med dva pivnika ali časopisni papir in ga prelikamo. Med likanjem pivnik ali časopis večkrat preložimo.

Sladkorne madeže (sladkor, med, bonboni, sirup, marmelada) namočimo v mlačni vodi in jih speremo. Madeže od likerja nazadnje še tamponiramo z alkoholom.

Madeže od kopirnega svinčnika in od rdečila odstranimo z gorilnim špiritom.

E. B.

Skupinski posnetek pred II. republiškim prvenstvom industrijskih gasilskih deset, ki je bilo 3. junija v Slovenski Bistrici

1. tekmovanje ženske gasilske desetine

Prva tekmovalna disciplina — polaganje cevovoda na 105 m, našim tekmovalkam ni povzročalo preglavic

Dekleta med tekmovanjem. V ozadju sodniška dvojica. Tako tekmovanje zahteva tudi precej fizične moči

Po končanem tekmovanju. Naša ženska desetina je zasedla na tekmovanju v Slov. Bistrici dvanajsto mesto in tako uspešno prestala svoj krst.